

CĂLIN IOAN DUȘE

IMPERIUL ROMAN ȘI CREȘTINISMUL ÎN TIMPUL PĂRINȚILOR APOSTOLICI

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

Călin-Ioan Dușe

**Imperiul Roman și creștinismul
în timpul Părinților Apostolici**

Coperta I – Jean-Léon Gérôme: *Persecuțiile creștine*

Coperta IV – *Colosseul din Roma* – Foto: Ovidiu Urse

Călin-Ioan Dușe

Imperiul Roman și creștinismul în timpul Părinților Apostolici

Presa Universitară Clujeană

2019

Referenți științifici:

Pr. Prof. univ. dr. Cristian Barta

Pr. Prof. univ. dr. Marius Țepelea

ISBN 978-606-37-0603-5

© 2019 Autorul volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorului, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

*Părinților mei,
Ioan și Floarea*

*Copiilor mei,
Teodora și Ioan*

*Soției mele,
Daniela Teodora,
trecută la cele veșnice în 8.04.2001*

Tuturor martirilor creștini din perioada Părinților Apostolici

Cuprins

Cuvânt înainte.....	9
Introducere.....	13
Abrevieri	19

Capitolul I.

SCURTĂ ISTORIE A IMPERIULUI ROMAN.....	41
I.1. Înainte de întemeierea Romei - influența etruscilor	44
I.2. Perioada regalității 754,753-509 î.Hr.	52
I.3. Perioada Republicii 509-27 î.Hr.	60
I.4. Expansiunea romană.....	64
I.5. Perioada Imperiului 27 î.Hr. - 476 d.Hr. în Apus; - 1453 d.Hr. în Răsărit. Octavian August 27 î.Hr. -14 d.Hr. (Cu el începe dinastia Iulio-Claudiană).....	79
I.6. Tiberiu 14-37 d.Hr.....	84
I.7. Caligula 37-41 d.Hr.	85
I.8. Claudiu 41-54 d.Hr.	87
I.9. Nero 54-68 d.Hr.	89
I.10. Vespasian 69-79 d.Hr. Cu el începe dinastia Flaviilor sau Flaviană.....	95
I.11. Titus 79-81 d.Hr.	96
I.12. Domițian 81-96 d.Hr.....	98
I.13. Nerva 96-98 d.Hr. Cu el începe dinastia Antoninilor.....	101
I.14. Traian 98-117 d.Hr.	103
Bibliografie la Capitolul I.....	113

Capitolul II.

INSTITUȚIILE ROMANE	127
II.1. Armata	132
II.2. Clasele sociale	136

II.3. Dreptul.....	139
II.4. Economia	142
II.5. Demografia.....	149
II.6. Construcțiile și arhitectura.....	150
Bibliografie la Capitolul II	158

Capitolul III.

CULTURA, FILOSOFIA ȘI RELIGIA ROMANĂ.....	167
--	------------

III.1. Educația și învățământul	167
III.2. Personalități culturale	190
III.3. Filosofia	231
III.4. Religia	244
III.5. Cultele orientale la Roma.....	270
Bibliografie la Capitolul III	278

Capitolul IV.

APARIȚIA ȘI RĂSPÂNDIREA CREȘTINISMULUI	289
---	------------

IV.1. Starea lumii greco-romane	289
IV.2. Lumea iudaică la apariția creștinismului.....	293
IV.3. Sfântul Ioan Botezătorul	301
IV.4. Mântuitorul Isus Hristos și întemeierea creștinismului.....	306
IV.5. Întemeierea bisericii	316
IV.6. Viața și activitatea misionară a Sfântului Apostol Pavel	339
Bibliografie la Capitolul IV	372

Capitolul V.

PĂRINȚII APOSTOLICI	387
----------------------------------	------------

V.1. Prezentare generală	387
V.2. Didahia sau Învățătura celor doisprezece Apostoli	399
V.3. Sfântul Clement Romanul.....	407
V.4. Sfântul Ignatie Teoforul	420
V.5. Sfântul Policarp al Smirnei	433
V.6. Teologia Părinților Apostolici	446
Bibliografie la Capitolul V	458

ISBN: 978-606-37-0603-5